

Fremtidens læge – set med den erfarne læges briller

Overlæge Kristen Riis Kistrup & klinikchef Lene Lundvall

Nutidens læger »har stor viden og de holder sig ajour med, hvad der sker inden for medicinen. De følger med i fagtidsskrifter, som de læser hjemme om aftenen i stedet for at underholde familien. De går til foredrag, i stedet for at gå i biografen, og de rejser til kongresser i deres ferier. Kundskabsmæssigt er de så gode, som man kan forlange« [1]. Sådan er det!

Fremtidens læger [2] er medicinske eksperter, kommunikatorer, samarbejdere, sundhedsfremmere, ledere/administratorer, akademikere og professionelle.

Den medicinske ekspert

Den offentlige Sundhedsportal (Sundhed.dk) kan forandre fremtidens læges arbejdsbetingelser og blive fundamentet for fremtidens e-sundhedsvæsen – lægens fremtidige elektroniske arbejdsbord [3]. Fremtidens læge som medicinsk ekspert vil derfor ikke blot kunne trække på sin egen paratviden, men vil have onlineadgang til en stor mængde information. Eksempelvis overblik over sundhedsvæsenets organisering og vejviser til kontaktinformation, informationer om sundhed, sygdom og forebyggelse, informationer om rettigheder og frit sygehusvalg, ventelisteinformation og oplysninger om kvalitet, nationale og regionale kliniske vejledninger, databasen laegejob.dk etc. Der vil også være muligheder for elektronisk bookning, e-receptfornyelse og e-mail-konsultation.

Fremtidens læge har via de personlige elektroniske medicinprofiler adgang til prøvesvar fra laboratorier, til Medicinfortegnelsen, til samtykkeerklæringer, til e-beslutningsstøttesystemer og bookning til behandling på sygehuse. Lægen kan anvende diagnostiske og differentialdiagnostiske systemer i alle elektroniske patientjournaler. Den fremtidige patient vil selv være i stand til at se sine journaloplysninger og kan selv tilføje oplysninger til sin elektroniske patientjournal.

Desuden vil der være bookning på tværs af sektorer, forskellige former for telemedicin, elektronisk blanketformid-

ling, kliniske e-mail mellem sektorer, *e-learning* og efteruddannelse til rådighed. Lægens arbejde med at optage anamnese, undersøge, stille diagnoser, rådgive og behandle vil være hurtigere at udføre. Dokumentationen heraf er målrettet, kvalitetssikret og umiddelbart tilgængelig for både patienten selv og samarbejdspartnere. Fremtidens læge er en computernørd!

Kommunikator og samarbejder

Fremtidens læge vil som i dag udvise forståelse, respekt og empati, men i patientkontakten vil anamneseoptagelse, diagnostik og undersøgelse tage mindre tid og give plads for rådgivning, information og især patientuddannelse. Forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering såvel på sygehuse som i kommunerne vil omfatte en systematisk og integreret forebyggende og sundhedsfremmende indsats vedr. brug af tobak og alkohol, ernæring, fysisk aktivitet, psykosocial støtte samt patientundervisning i at mestre egen sygdom. Patienten vil opnå en større indsigt i egen situation, en bedre forståelse for det forventede sygdoms- og behandlingsforløb samt en indsigt i de forholdsregler, som er nødvendige for et godt forløb og forebyggelse af recidiv. Herved overføres en del af ansvaret for sygdomsbehandlingen og forebyggelsen til patienten selv. Fremtidens læge deler til en vis grad behandlingsansvaret med fremtidens patient, som er velinformeret om sin egen situation.

Lægen indhenter, diskuterer og videregiver oplysninger til brug for patientbehandling i forhold til kolleger, andet sundhedspersonale og øvrige samarbejdspartnere. Som led i den udbyggede indsats i patientuddannelsen har lægen endvidere en rolle som formidler af udrednings- og behandlingsforslag i en forståelig form. Samme indsats skal ydes over for samarbejdspartnere, således at alle omkring patienten har den bedste og mest oplyste (og fælles) platform at tage udgangspunkt i. Den fremtidige læge kan forudse et tæt samarbejde med patient og pårørende. Forståelse og respekt i samarbejdsrelationer gælder også tværfaglige team og kolleger. Også her er der et udviklingspotentiale, som den fremtidige læge vil vide at udvikle. Fremtidens læge har mange samarbejdspartnere og arbejder ofte i team!

Sundhedsfremmer

Den fremtidige læge vil aktivt medvirke til, at patienterne får mulighed for at tage stilling til og arbejde med deres sundhed og livsstil, herunder bl.a. ryge-, kost- og motionsvaner. Regeringen lægger i »Sund hele livet« [4] op til en bred uddannelse af sundhedspersonale omkring sundhedsfremme og forebyggelse, så disse kan fremstå som rollemodeller i den brede indsats. Lægen vil derfor også selv deltage i aktiviteterne og selv være rollemodel. Fremtidens læge er sund!

Lægens fremtidige elektroniske arbejdsbord.

Fremtidens læge er en computernørd.

VIDENSKAB OG PRAKSIS | STATUSARTIKEL

Også i fremtiden er arbejdslivet en stor del af lægens liv. Der vil blive lagt vægt på, at ikke blot patienterne, men også personalet skal tilgodeses i det fysisk aktive sygehus [5]. Der vil være sikret gode muligheder for, at personalet kan udøve fysisk træning i relation til arbejdspladsen. Den ændrede kultur kan skabe mulighed for ændring i arbejdsrutiner. Fremtidens læge er fysisk aktiv!

Forebyggelsens fokusområder udbredes til også at omfatte særlig udsatte grupper, som eksempelvis børn i familier med en psykisk syg mor eller far. Et andet eksempel er forebyggelse af stigmatisering gennem information. Lægen er den oplagte tovholder for fokusområderne med et klart ansvar for initiativ, udførelse og opfølgning. Fremtidens læge er sundhedsvæsenets vigtigste tovholder!

Borgerne tilbringer meget lidt af deres liv på hospitaler. Lægen vil være med til at udvikle standarder, som tager sig af borgerne uden for hospitalet. Fremtidens læge arbejder i højere grad i patientens nærområde og er innovativ!

Leder/administrator

Lægen er den oplagte faglige leder på alle niveauer i sundhedsvæsenet. Fremtidens læge vil fortsat forestå ledelsen af et tværfagligt samarbejde om en patient eller en problemstilling, hvor eksterne samarbejdsrelationer inddrages i nødvendigt og tilstrækkeligt omfang. Visitation og udfærdigelse af behandlingsplanen for den enkelte patient og anvendelse af de tilgængelige ressourcer vil fortsat være lægens ansvarsområde.

Udførelse af hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse, herunder vagtplanlægning, og fordeling af dagarbejdsfunktioner er lægens ansvar, men udføres i højere grad elektronisk takket være adgang til og udnyttelse af programmer, som tager højde for lægers uddannelse, herunder opfyldelse af målbeskrivelser etc.

Den ledende læge har fortsat brug for at prioritere sine egne ressourcer i forhold til ledelse, administration, klinisk praksis, uddannelse, forskning og eksterne aktiviteter. Fremtidens læge er en visionær leder!

Akademiker

Fremtidens læge vil fortsat erhverve og vedligeholde viden og holde sig ajour inden for relevante fagområder, foretage en kritisk vurdering af medicinsk litteratur, planlægge og udføre relevant og kritisk litteratursøgning. Lægen vil også skabe ny viden og formidle denne til kolleger og andre samarbejdspartnere. Lægen vil anvende hensigtsmæssige metoder til undervisning, dialog og refleksion for at optimere læring hos sig selv og andre.

Lægen som akademiker vil få glæde af den tiltagende tilgængelige viden på elektroniske medier, men vil også have behov for at udvikle en evne til at overskue og sortere i de meget store mængder tilgængelige data. Fremtidens læge udnytter sin akademiske uddannelse!

Fremtidens speciallæge.

Professionel

Fremtidens læge vil fortsat skulle redegøre for og handle i overensstemmelse med lovgivning, faglige og etiske regler, herunder handle i overensstemmelse med lægeloven.

Lægen vil identificere etiske problemstillinger og medinddrage etiske hensyn (anvende etisk begrundet analyse, valg og handling) i sin kliniske praksis.

Den professionelle læge kan skelne mellem personlig og faglig kompetence. Lægen har indsigt i egne faglige begrænsninger, kender og anvender metoder til at opnå indsigt i egne reaktionsmønstre og anvender uddannelsesmuligheder inden for faget. Den professionelle læge er i stand til at identificere og diskutere uprofessionel adfærd i klinisk praksis og kan agere i forhold hertil. Fremtidens læge har indsigt!

Konklusion

Fremtidens læge er en computernørd med mange samarbejdspartnere og arbejder ofte i team. Lægen er sund, fysisk aktiv og sundhedsvæsenets vigtigste tovholder. Desuden er lægen en innovativ, kompetent og visionær leder, som udnytter sin akademiske baggrund. De fremtidige læger »følger med i fagtidskrifter, som de læser hjemme om aftenen i stedet for at underholde familien. De går til foredrag i stedet for at gå i biografen, og de rejser til kongresser i deres ferier. Kundskabsmæssigt er de så gode, som man kan forlange« [1]. Sådan bliver det!

Korrespondance: *Kristen Riis Kistrup*, H:S Direktionen, Bredgade 34, DK-1260 København K. E-mail: lundvall.kistrup@dadlnet.dk

Litteratur

1. Fuchs R. Vel er de syge. Håndbog for hypokondrister. København: Askild & Kärnekulls Förlag AB, 1978.
2. Speciallægekommissionen. Fremtidens Speciallæge. Betænkning nr. 1384. København: Sundhedsstyrelsen, 2000.
3. Poulsen J. Portalerne til fremtiden. Ugeskr Læger 2003;165:4927.
4. www.folkesundhed.dk/Sund hele livet.
5. www.forebyggendesygehuse.dk/Det fysisk aktive sygehus.

